

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اقتصاد سیاسی جهانی

رابرت اُبرین
مارک ویلیامز

ترجمه:
غلامعلی چگنی زاده
میترا راه نجات

مرکز مطالعات سیاسی و بین المللی
تهران - ۱۳۹۸

فهرست نویسی پیش از انتشار

سرشناسه: اُبرین، رابرت، ۱۹۶۳-م. / O'Brien, Robert

عنوان و نام پدیدآور: اقتصاد سیاسی جهانی / رابرت اُبرین، مارک ویلیامز؛ ترجمه غلامعلی چگنی زاده، میترا راهنجات؛ [به سفارش] مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی.

مشخصات ظاهری: ۷۳۲ ص.

شابک: ۷-۷۳۸-۳۶۱-۹۶۴-۹۷۸

بها: ۶۷۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Global Political economy ... 4thed.c, 2013

کتابنامه: ص ۶۷۹

موضوع: اقتصاد بین‌الملل -- تاریخ

موضوع: بازرگانی بین‌المللی -- تاریخ

موضوع: مالیه بین‌المللی -- تاریخ

موضوع: شرکت‌های چند ملیتی -- تاریخ

موضوع: تقسیم بین‌المللی کار -- تاریخ

موضوع: حاکمیت شرکتی -- تاریخ

موضوع: رشد اقتصادی -- تاریخ

موضوع: جهانی شدن -- جنبه‌های اقتصادی -- تاریخ

موضوع: جهانی شدن -- جنبه‌های زیست محیطی -- تاریخ

موضوع: جهانی شدن -- جنبه‌های زیست محیطی -- تاریخ

موضوع: تاریخ اقتصادی

شناسه افزوده: مارک، ویلیامز، ۱۹۵۳-م.

شناسه افزوده: Williams, Marc

شناسه افزوده: چگنی زاده، غلامعلی، ۱۳۳۸-، مترجم

شناسه افزوده: راه نجات، میترا، ۱۳۵۸-، مترجم

شناسه افزوده: ایران، وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات.

شناسه افزوده: ایران، وزارت امور خارجه، مرکز مطالعات سیاسی و بین‌المللی.

رده‌بندی کنگره: ۷۱۳۹۴ الف ۸ الف / HF۱۳۵۹

رده‌بندی دیویی: ۳۳۷

شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۴۶۶۰۷

اقتصاد سیاسی جهانی

تألیف: رابرت اُبرین، مارک ویلیامز

مترجمان: غلامعلی چگنی زاده، میترا راهنجات

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ اول: ۱۳۹۵، چاپ دوم: ۱۳۹۸

هماهنگی امور نشر: بیتا طهرانیان

ویراستار ادبی: مریم حجاری

صفحه آرای: سحر حسینی صنعتی

صفحه‌آرایی، طراحی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

اداره چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی، چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه

تلفن: ۲۲۸۳۲۵۶۵، نمابر: ۲۲۲۹۷۰۲۹

فروشگاه شماره ۱: تهران، خیابان شهید باهنر (نیاوران)، خیابان شهید آقایی

تلفن: ۲۲۸۰۲۶۶۲

فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، ساختمان ناشران، طبقه همکف پلاک ۱۶/۲۲

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۹۰۳۱۵، تلفن فاکس: ۰۲۱-۶۶۹۵۲۲۹۰، تلفن همراه: ۰۹۳۵۹۳۰۴۳۷۱

فهرست مطالب

مقدمه..... ۱

بخش اول: چشم اندازهای نظری

فصل اول: رهیافت های اقتصاد سیاسی جهانی..... ۱۱
جایگاه رشته..... ۱۱
درک اقتصاد سیاسی جهانی..... ۱۹

فصل دوم: شیوه ها و نظریه ها..... ۴۳
موضوعات روش شناختی..... ۴۳
چهار نظریه پرداز و مباحثات امروز..... ۵۴
در کجا قرار داریم؟ جهانی شدن و اقتصاد سیاسی بین الملل..... ۶۶
رویکرد کتاب..... ۷۰

بخش دوم: سیر تکامل

فصل سوم: شکل گیری اقتصاد جهانی ۱۸۰۰ - ۱۴۰۰ میلادی..... ۷۷
منطقه های اقتصاد جهانی..... ۸۰
توسعه اروپایی..... ۱۰۱
نتیجه گیری..... ۱۱۹

فصل چهارم: انقلاب صنعتی، صلح بریتانیایی و امپریالیسم..... ۱۲۷
انقلاب صنعتی..... ۱۲۹
صلح بریتانیایی..... ۱۴۰
امپریالیسم نوظهور..... ۱۵۵
نتیجه گیری..... ۱۶۳

فصل پنجم: قرن ۲۰: جنگ های جهانی و نظم پس از ۱۹۴۵.....	۱۶۹
جنگ و آشفته گی اقتصادی.....	۱۷۰
نظم پس از ۱۹۴۵.....	۱۸۲
نتیجه گیری.....	۲۰۵

بخش سوم: دینامیک ها

فصل ششم: تجارت بین الملل.....	۲۱۳
تعاریف.....	۲۱۴
چشم اندازهای نظری: تجارت آزاد و حمایت گرایی.....	۲۱۷
تحوالات بزرگ.....	۲۲۸
موضوعات کلیدی.....	۲۴۶
نتیجه گیری.....	۲۶۶

فصل هفتم: تولید فراملی.....	۲۶۷
تعاریف.....	۲۷۰
چشم انداز نظری: توضیح رشد شرکت های فراملی.....	۲۷۵
تحوالات عمده.....	۲۸۱
موضوعات کلیدی.....	۲۹۶
نتیجه گیری.....	۳۱۳

فصل هشتم: سیستم مالی جهانی.....	۳۱۵
تعاریف و زمینه.....	۳۱۶
چشم انداز نظری: مدل ماندل – فلمینگ.....	۳۲۱
تحوالات عمده.....	۳۲۴
حرکت به سمت شناور کردن نرخ های مبادله.....	۳۲۵
نوآوری مالی.....	۳۳۱
بحران بدهی دهه ۱۹۸۰.....	۳۳۸

۳۴۵.....	موضوعات کلیدی.....
۳۴۶.....	تغییرات در ارزهای اندوخته و منطقه ایی.....
۳۵۴.....	بحران های مالی و مکانیسم های تنظیمی بین المللی.....
۳۶۳.....	بحران مالی جهانی.....
۳۷۰.....	نتیجه گیری.....

فصل نهم: تقسیم جهانی کار..... ۳۷۳

۳۷۴.....	تعاریف.....
۳۷۸.....	چشم انداز های نظری:آدام اسمیت و منتقدانش.....
۳۸۳.....	تحولات عمده.....
۳۹۰.....	موضوعات کلیدی.....
۴۰۹.....	نتیجه گیری.....

فصل دهم: جنسیت..... ۴۱۱

۴۱۲.....	تعاریف و پیشینه.....
۴۱۶.....	چشم اندازهای نظری: مبنای جنسیتی اقتصاد سیاسی جهانی.....
۴۲۳.....	تحولات عمده.....
۴۳۸.....	موضوعات کلیدی.....
۴۵۰.....	نتیجه گیری.....

فصل یازدهم: توسعه اقتصادی..... ۴۵۱

۴۵۵.....	تعاریف.....
۴۶۳.....	چشم اندازهای نظری در مورد رشد و توسعه.....
۴۷۳.....	تحولات اصلی.....
۴۸۵.....	موضوعات کلیدی.....
۵۰۱.....	نتیجه گیری.....

فصل دوازدهم: تغییر محیط زیست جهانی	۵۰۳
تعاریف و زمینه ها	۵۰۴
چشم اندازهای نظری: اقتصاد سیاسی بین الملل و مطالعات محیط زیستی.....	۵۰۹
تحولات عمده	۵۲۰
موضوعات کلیدی.....	۵۳۲
نتیجه گیری.....	۵۴۴

فصل سیزدهم: ایده ها	۵۴۷
تعاریف.....	۵۴۸
چشم اندازهای نظری: ایده هایی در مورد ایده ها.....	۵۴۹
تحولات عمده	۵۵۵
موضوعات کلیدی.....	۵۶۷
نتیجه گیری.....	۵۸۰

فصل چهاردهم: امنیت	۵۸۳
تعاریف: سه دیدگاه از امنیت.....	۵۸۴
چشم اندازهای نظری: ادغام امنیت و اقتصاد سیاسی.....	۵۹۰
تحولات اصلی	۵۹۷
موضوعات کلیدی.....	۶۰۸
نتیجه گیری.....	۶۲۰

فصل پانزدهم: کنترل اقتصاد سیاسی جهانی	۶۲۱
تعاریف.....	۶۲۱
چشم اندازهای نظری: آینده دولت چیست؟.....	۶۲۳
تحولات مهم.....	۶۲۸
چالش های قرن ۲۱.....	۶۴۶
نتیجه گیری.....	۶۵۹

فصل شانزدهم: موضوعات در نظریه اقتصاد سیاسی جهانی معاصر	۶۶۱
درک اقتصاد سیاسی جهانی: بازیابی چارچوب گزینشی	۶۶۲
روندها در نظریه اقتصاد سیاسی جهانی معاصر	۶۶۷
نتیجه گیری	۶۷۶
فهرست منابع	۶۷۹

فهرست چارچوب ها، جدول ها، اشکال و نقشه ها

چارچوب ها

۲.۱	معمای زندانی
۳.۱	سودمندی پول
۳.۲	بانک ها و بی ثباتی مالی
۳.۳	آیوتایا در مقابل ونیز
۴.۱	استاندارد طلا
۴.۲	مزیت نسبی
۴.۳	امپریالیسم در کنگو
۴.۴	قحطی های جهانی
۵.۱	استعمار زدایی و خشونت
۶.۱	هزینه های حمایت گرایی: چشم انداز لیبرال
۶.۲	مخاطرات سلامت و گوشت پرورش یافته هورمونی
۶.۳	ائتلاف های کشورهای در حال توسعه در سازمان تجارت جهانی
۶.۴	گروه غلات
۶.۵	ابتکار پنبه
۶.۶	استرالیا و توافقنامه های تجارت منطقه ایی
۶.۷	دمکراسی و سازمان تجارت جهانی
۷.۱	زنجیره جهانی کالا
۷.۲	شرکت های فراملی عمودی، افقی و مختلط
۷.۳	آیین نامه دولتی، سرمایه بین المللی و ثبات مالی: نمونه کره جنوبی
۷.۴	منطقه آزاد بازرگانی: چشم انداز سازمان بین المللی کار
۷.۵	وال مارت، شرکت فراملی

- ۸.۱ آشفته‌گی تراز پرداخت‌ها
- ۸.۲ روابط مالی آمریکا و چین
- ۸.۳ اعتبار خرد: نوآوری مالی برای فقر
- ۸.۴ بدهی و ایدز
- ۸.۵ دلاری شدن، حاشیه‌ای شدن و پولایی شدن در زیمبابوه
- ۸.۶ عوامل کلیدی در مورد سرمایه‌گذاری چینی از بدهی ایالات متحده
- ۸.۷ گسترش آشفته‌گی در صنعت مالی ایالات متحده
- ۹.۱ نخبگان جهانی شده
- ۱۰.۱ فمینیستی به عنوان یک ارزش منفی
- ۱۰.۲ واقعیت‌های نابرابری جنسیت
- ۱۰.۳ سنجش شکاف جنسیتی جهانی
- ۱۰.۴ سقف شیشه‌ای
- ۱۰.۵ جنسیت و اهداف توسعه هزاره
- ۱۱.۱ اهداف توسعه هزاره
- ۱۱.۲ پیاده‌سازی اهداف توسعه هزاره: تا سال ۲۰۱۵ به اهداف دست یافته می‌شود
- ۱۱.۳ کنفوسیونیسم و توسعه اقتصادی
- ۱۱.۴ اعضای گروه ۷۷ در سال ۲۰۰۹ میلادی
- ۱۱.۵ تعدیل ساختاری: نمونه مکزیک
- ۱۱.۶ ابتکار کمک بدهی چند جانبه: پوشش کشوری، سال ۲۰۰۹ میلادی
- ۱۲.۱ رهیافت‌های تکنیک محور و بوم محور به قابلیت پایداری
- ۱۲.۲ پیشرفت محیط زیست گرای: کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد محیط زیست
- ۱۲.۳ پیشرفت محیط زیست گرای: کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد محیط زیست و توسعه
- ۱۲.۴ پیشرفت محیط زیست گرای: کنفرانس جهانی سازمان ملل در مورد توسعه پایدار
- ۱۲.۵ بوپال
- ۱۲.۶ یادداشت سامرز
- ۱۳.۱ توزیع ناهموار دانش: اختراعات و برندگان جایزه نوبل
- ۱۳.۲ اکتشاف کنندگان زیستی و سرقت زیستی
- ۱۳.۳ دوازده سیاست حذف نظارت دولت، ۲۰۰۸-۱۹۹۸
- ۱۴.۱ امنیت غذایی
- ۱۴.۲ خریدهای دفاعی

۱۴.۳ امنیت شدن HIV /ایدز

۱۵.۱ چهار کشور در حال توسعه به شدت با نفوذ

۱۵.۲ دنیای سری

۱۵.۳ فراخوان جهانی برای اقدام علیه فقر

اشکال

۸.۱ بدهی خارجی کشورهای در حال توسعه به عنوان درصد تولید ناخالص ملی

۸.۲ میانگین های منطقه ای: بدهی خارجی به عنوان درصدی از تولید ناخالص ملی

۹.۱ نابرابری جنسیتی در فعالیت اقتصادی

جدول ها

۱.۱ تفسیر های بحران مالی آسیا

۱.۲ مقایسه چشم اندازها

۳.۱ خلاصه فعالیت های توسعه طلبانه اروپائیان

۵.۱ کاهش ارزش بازارهای منتخب تکنولوژی بالا ۲۰۰۰-۳

۶.۱ نرخ های تعرفه بر روی تولیدات صنعتی برای اعضای انتخاب شده سازمان تجارت

جهانی (متوسط نرخ به کار برده شده)

۶.۲ رشد ارزش تجارت و تولید جهانی به وسیله گروه های تولید اصلی، ۷-۲۰۰۰ (درصد سالیانه تغییر)

۶.۳ ارزش تجارت جهانی کالاها به وسیله مناطق، سال ۲۰۰۷ میلادی (میلیون دلار)

۶.۴ دوره های گفتگوهای گات

۶.۵ کنفرانس های وزرائ سازمان تجارت جهانی

۶.۶ تجارت جهانی کالا، ۲۰۰۷-۱۹۴۸ (میلیارد دلار آمریکا)

۶.۷ ترکیب تولید ناخالص داخلی به وسیله بخش کشاورزی، ۲۰۰۶ (درصد)

۷.۱ بیست و پنج شرکت پر درآمد دنیا (میلیون دلار)

۷.۲ جریان های سرمایه گذاری مستقیم خارجی جهان، ۸-۲۰۰۵ (میلیارد دلار آمریکا)

۷.۳ رشد جریان های سرمایه جهانی (میلیارد دلار آمریکا)

۷.۴ ادغام ها و اتحادهای فرامرزی، ۸-۲۰۰۰

۸.۱ هزینه ملی خدمات اجتماعی در مقایسه با بدهی

۹.۱ وجوه ارسالی از مهاجران (میلیارد دلار)

۹.۲ جریان های ارسال پول به کشورهای در حال توسعه، ۷-۲۰۰۲ (میلیارد دلار)

- ۱۰.۱ نرخ های مشارکت نیروی کار مردان و زنان
- ۱۱.۱ شاخص های اجتماعی توسعه کشورهای انتخاب شده، سال ۲۰۰۵
- ۱۱.۲ شاخص توسعه انسانی در مقابل درجه تولید ناخالص داخلی
- ۱۱.۳ شاخص های اقتصادی و رفاه کشورهای تازه صنعتی شده آسیا
- ۱۱.۴ مقایسه اقتصادهای آمریکای لاتین و شرق آسیا ۸۰-۱۹۶۵ (به درصد)
- ۱۱.۵ وام دادن بانک بین المللی بازسازی و توسعه بر اساس مناطق، سال های مالی ۲۰۰۰ و ۲۰۰۸
- ۱۱.۶ وام های بانک بین المللی بازسازی و توسعه بر اساس موضوعات، سال مالی ۲۰۰۸
- ۱۱.۷ وام ها بانک بین المللی بازسازی و توسعه بر حسب بخش، سال مالی ۲۰۰۸
- ۱۱.۸ نسبت بدهی خارجی به تولید ناخالص داخلی، ۵-۲۰۰۱
- ۱۲.۱ نمونه قانونگذاری های محیط زیستی در استرالیا
- ۱۵.۱ حق رای صندوق بین المللی پول در مقابل جمعیت

نقشه ها

- ۳.۱ مناطق اقتصادی جهان در قرن ۱۵
- ۳.۲ اقتصاد سیاسی اروپایی در سال های ۱۴۰۰-۱۵۰۰
- ۳.۳ تجارت مثلثی فراآتلانتیکی
- ۴.۱ قبل و بعد از تقلا در آفریقا